

Zeeweringen

Deze krant wordt huis aan huis verspreid in
het werkgebied van projectbureau Zeeweringen.

Het werk zit er op! Dit jaar heeft projectbureau Zeeweringen zeven dijktrajecten versterkt. In totaal is de steenbekleding van ruim 25 kilometer Zeeuwse dijk verbeterd. Ook bij u in de buurt is hard gewerkt. In deze krant leest u hierover.

Dijkversterkingen 2011 afgerond

Veiligheid hoog in het vaandel

Veiligheid; daar draait het werk van projectbureau Zeeweringen om. Het projectbureau versterkt de steenbekleding van Zeeuwse dijken. Zo blijft onze provincie beschermd tegen overstromingen. Ook tijdens de uitvoering van het werk aan de dijk staat veiligheid hoog in het vaandel. Dit was ook het geval bij de dijktrajecten die dit jaar zijn versterkt. Het werk is prima verlopen.

In principe is Zeeland nu al veilig. Toch worden de dijken versterkt, omdat de huidige norm is dat alle dijken in Zeeland een superstorm moeten kunnen trotseren. Theoretisch gezien komt deze eens in de 4000 jaar voor. Ter vergelijking: de storm van 1953 komt gemiddeld eens in de 250 jaar voor. Begin jaren negentig bleek dat de steenbekleding van veel dijken niet meer aan de veiligheidseisen voldeed. Tijdens een fikse storm met zware golfaanvallen konden de stenen of betonblokken losslaan; de steenbekleding was te licht. Hoewel er nooit sprake was van direct gevaar, was dit toch aanleiding om in 1997 projectbureau Zeeweringen op te richten. Het projectbureau moet in 2015 in totaal 325 kilometer dijk-bekleding hebben versterkt. Inmiddels is al zo'n 235 kilometer gerealiseerd. Een kleine rekensom maakt duidelijk dat het projectbureau de komende jaren nog flink aan de slag moet. Met de ervaring die ondertussen is opgedaan, is dit geen probleem. Over een paar jaar voldoen alle Zeeuwse dijken aan de huidige veiligheidsnorm. Daarmee wordt veilig superveilig.

In een klein hoekje

Ook tijdens de werkzaamheden heeft het projectbureau oog voor veiligheid. Het werk aan de dijken brengt immers veranderingen met zich mee. Zo rijdt er meer transportverkeer door de omgeving en is de dijk tijdelijk een werkterrein. Een ongeluk zit in een klein hoekje. Daarom neemt het projectbureau verschillende maatregelen. Denk aan het werkgebied afzetten met hekken, fietspaden en duiklocaties afsluiten en het werkverkeer zo min mogelijk door de kern laten rijden.

Gastlessen op basisscholen

Het projectbureau wijst omwonenden op de gevaren, bijvoorbeeld tijdens informatieavonden. En daar blijft het niet bij. Dit jaar kregen basisschoolleerlingen uit Westkapelle en Scherpenisse een speciale gastles over het werk. Daarbij kwam uitgebreid aan bod dat het gevaarlijk is om op het werkterrein te komen.

Winterstop

In de wintermaanden breken we geen dijken open. Dit is te gevaarlijk vanwege zwaardere weersomstandigheden. Soms vinden er nog wel wat afrondende werkzaamheden plaats. Medewerkers van het projectbureau hebben in de winter toch hun handen vol. Aan de uitvoering van een dijkversterking gaat namelijk drie jaar voorbereiding vooraf. In die tijd worden ontwerpen voor de dijktrajecten gemaakt en de nodige vergunningen aangevraagd. Ook kijkt het projectbureau samen met gemeenten, milieuorganisaties en belangenverenigingen hoe het werk optimaal gepland kan worden. Zo probeert ze overlast tot een minimum te beperken.

Meer weten over het werk van
projectbureau Zeeweringen?
Kijk op www.zeeweringen.nl.

Complexe afstemming voor mens, dier en plant

Aandacht voor de omgeving

Werk aan de dijk geeft overlast. Voor mens, dier en plant. Het projectbureau houdt hier zo veel mogelijk rekening mee. Het valt echter niet mee alle wensen van belanghebbenden op elkaar af te stemmen. Zeker omdat deze soms tegenstrijdig zijn. Mensen willen liever geen overlast in de zomer. Zo kunnen ze rustig over de dijk fietsen en genieten van zon, zee en strand. Vogels willen graag rust in het voorjaar, zodat ze ongestoord kunnen broeden. Omdat juist alleen in die periode aan de dijken gewerkt mag worden, is het een hele klus een planning te maken waar iedereen blij mee is.

Omwonenden aan het woord

Bruiloft zonder stof en lawaai

De afgelopen maanden reden vrachtwagens af en aan langs het huis van Peter Helleman en Adrie Bosters. Behalve op vrijdag 20 mei. Toen was de weg vrij voor een koets, getrokken door twee gitzwarte trekpaarden. In de koets zat een Ierse bruid die op het erf opgewacht werd door haar bruidegom. De nieuwe woning van Peter en Adrie vormde het decor van een prachtige bruiloft. Hun zoon, Aris Helleman, trouwde die dag met Julie Melling.

Vlnr: Peter, Adrie, Aris en Julie.

Peter en Adrie wonen sinds november 2010 achter de dijk in de Scherpenissepolder op het eiland Tholen. Na veertig jaar in Utrecht verlangden ze ernaar om 'buiten' te wonen. Tijdens de bouw van hun huis hoorden ze over de dijkversterking die op de planning stond, ongeveer honderdvijftig meter verderop. 'We wisten dat het dijktraject Geertruidapolder / Scherpenissepolder nog een keer aangepakt moest worden. Bovendien is onderhoud van dijken belangrijk', vertelt Peter. 'Toch schrok ik even toen ik de kaart met routes van het werkverkeer zag.'

Acht vrachtwagens per uur

Het echtpaar heeft zeker overlast van het werk gehad. 'Het materiaaldepot lag zeventig meter van ons huis vandaan', legt Adrie uit. 'Regelmatig reden er zo'n acht vrachtwagens per uur langs. Deze zorgden voor stof en lawaai. Bovendien stonken de asfaltwagens. Soms was ik blij dat het avond was... Gelukkig was het tijdelijk en daardoor te overzien. Bovendien wonen we hier pas; we zijn nog niet anders gewend!'

Sproeien tegen stof

'Als ik terugkijk, moet ik zeggen dat het me is meegevallen', vult Peter haar aan. 'Medewerkers van het projectbureau hebben ons vooraf uitgebreid ingelicht over het werk. En ze troffen maatregelen om de overlast te beperken. Zo werden de wegen nat gespreid tegen stof. Als er iets was, liep ik even naar de uitvoerders toe. Bijvoorbeeld toen de afsluiter van onze waterleiding kapot gereden was. Dit werd dezelfde dag nog gerepareerd. Ook werden er maatregelen genomen om herhaling te voorkomen.'

De feesttent op zo'n zeventig meter afstand van het materiaaldepot.

Ja-woord in de woonkamer

'We waren erg gelukkig met het feit dat het werk speciaal voor het huwelijk van onze zoon vanaf 12:00 uur is stilgelegd', zegt Peter. 'De bruiloft vond plaats in en rondom ons huis. Dan wil je natuurlijk geen machines in de buurt. Gelukkig kon het projectbureau dit regelen.' Enthousiast vertelt zijn vrouw verder: 'In onze woonkamer heeft het bruidspaar elkaar het ja-woord gegeven. De plechtigheid was, op het formele deel na, helemaal in het Engels omdat de bruid van Ierse afkomst is. Daarna hebben we op het zonovergoten grasveld getoost met champagne. Op ons erf hadden we een grote feesttent gezet. Deze was binnenin mooi versierd met dezelfde bloemen als in het bruidsboeket en op het erf stonden overal grote boeketten veldbloemen en pioenen. In de feesttent hebben we 's avonds met alle honderd gasten gegeten en tot in de vroege uurtjes gedanst. Het was een onvergetelijke dag!'

Ontmanteling van een bom uit de Tweede Wereldoorlog

Blindganger in Westkapelle

In enkele dijktrajecten moesten we tijdelijk recreatieplekken afsluiten. Door het werk vroeg of laat te plannen, probeerden we de overlast te beperken. Zo was het werk in Westkapelle voor de zomervakantie klaar, ondanks een latere start en de vondst van een bom. De havendam Gorishoek en enkele strandjes in de Geertruidapolder / Scherpenissepolder waren ook voor die tijd weer open.

Het was lang onzeker of het volledige dijktraject Everingepolder / Van Hattumpolder in 2011 versterkt kon worden vanwege lopende onderhandelingen met een grondeigenaar. Gelukkig kwam er op tijd groen licht. Fijn voor de directe omgeving, want dit betekent in 2012 geen overlast.

Dijken zijn kleine natuurgebieden, rijk aan waardevolle planten, vogels, zoogdieren, vlinders en reptielen. Daar hebben we oog voor. Langs de dijk van de Everingepolder / Van Hattumpolder en de Willempolder / Abraham Wisselpolder liggen prachtige schorgebieden. Van het schor dicht langs de dijk is vooraf de bovenste laag apart gezet. Deze grond, die vol zat met zaden, brachten we later weer terug aan. Zo kan het schor zich snel herstellen.

Eind maart trof het projectbureau een Britse WOII vliegtuigbom aan in Westkapelle. Een spannende gebeurtenis, maar door vooronderzoek waren we goed voorbereid. Het gebied rondom de zogenaamde Duizendponder kon snel worden veiliggesteld. Op 31 mei maakte de Explosieven Ontruimingsdienst Defensie (EODD) de bom onschadelijk.

'We begonnen die ochtend met het verwijderen van de ontsteking van de bom', vertelt Bas Kievith, Sergeant der eerste Klasse en verantwoordelijk voor de ontmanteling. De bom had een chemische vertrager. 'Dit is een glazen ampul met aceton die aftelt op het moment dat de bom door de lucht valt. Er zit een vertraging op van 30 tot 60 minuten.' Daarna moet de bom afgaan. Bij de gevonden bom was dit niet gebeurd.

Tweemaal is scheepsrecht

Het verwijderen van de ontsteking verliep in eerste instantie niet zoals gepland. 'Hij kwam er de eerste keer niet helemaal uit', licht Bas toe. De EODD nam de hele procedure op en kon op videobeelden terugzien wat het probleem was. 'We moesten toen 65 minuten wachten - de maximale tijd van deze chemische vertraging plus vijf minuten extra - om er zeker van te zijn dat de bom niet zou ontploffen.' Bij de tweede poging ging het wel goed.

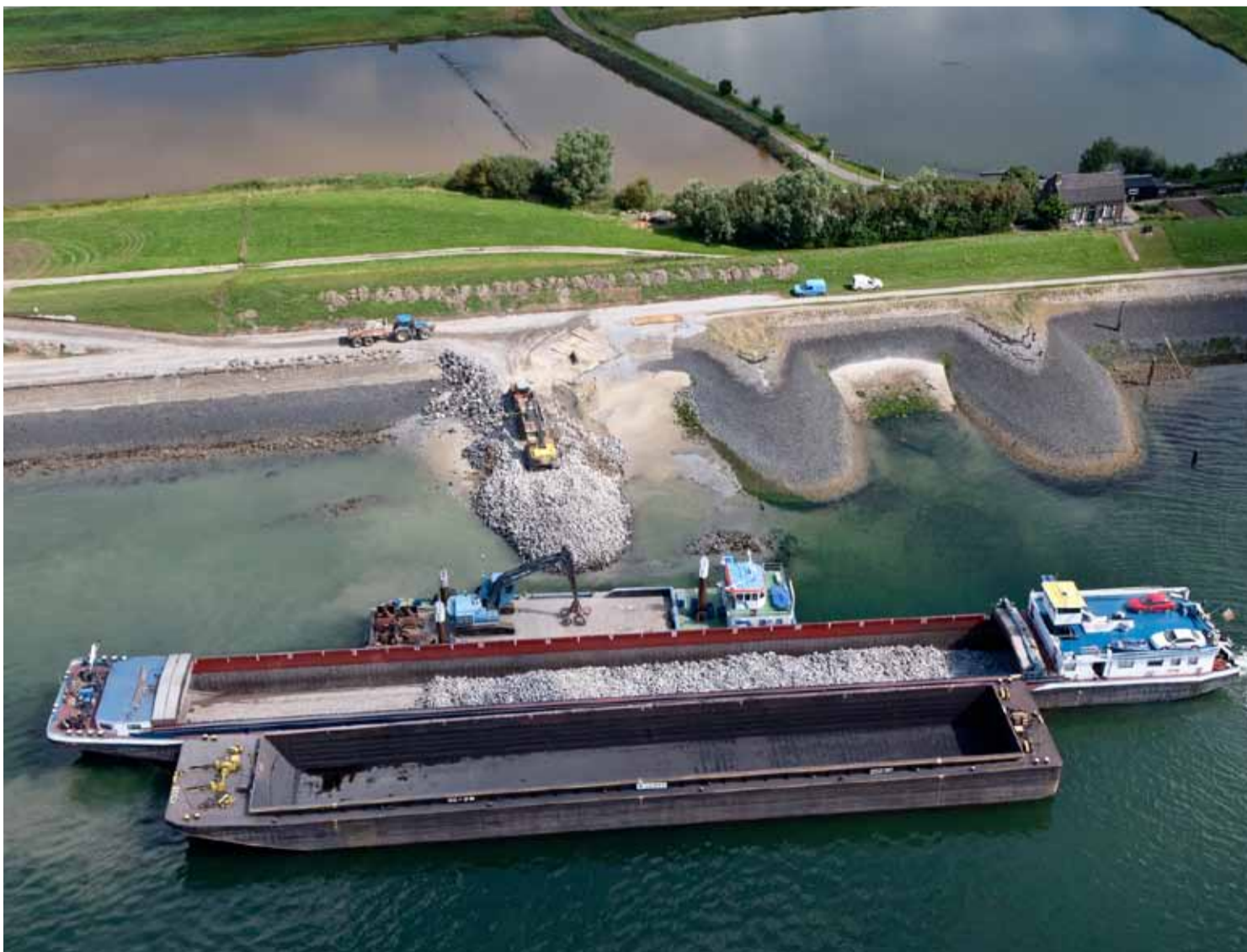
Ontploffing in Vrouwenpolder

De onschadelijke bom werd vervolgens door de EODD met een speciale vrachtwagen naar Vrouwenpolder gereden. 'Dit

Op het strand van Vrouwenpolder werd de bom tot ontploffing gebracht.

vervoer is eigenlijk heel veilig', legt Bas uit. 'Als de ontsteking is verwijderd, kan zo'n bom vrij veel hebben. Schokken van vervoer over de weg zijn dan ongevaarlijk.' Op het strand van Vrouwenpolder werd de bom uiteindelijk tot ontploffing gebracht. Bas: 'Een bom als deze kan niet uit elkaar gehaald worden en bij het oud metaal worden gedumpt. De springstof moet vernietigd worden.' Met een spectaculaire knal kwam een spannende operatie tot een veilig eind.

Het projectbureau spant zich in om hinder te beperken. Een mooi voorbeeld: in de Geertruidapolder / Scherpenissepolder werd een deel van het materiaal via het water aangevoerd. Dat scheelt veel vrachtverkeer en dus overlast voor omwonenden.

Museumdijken

Bij het werk aan de Zeeuwse dijken gaan oude materialen vaak verloren. Vilvoordse steen, Doornikse steen, graniet: ze voldoen niet langer aan de huidige veiligheidsnorm. Het projectbureau behoudt waar mogelijk graag een stukje cultuurhistorie. Bijvoorbeeld in de vorm van een museumglooiing. In Walsoorden ligt er al jaren één. De afgelopen jaren legden we ook een grote museumdijk aan bij het Watersnoodmuseum in Ouwkerk. En sinds juni van dit jaar heeft het Dijk- en Oorlogsmuseum Polderhuis in Westkapelle een eigen museumdijkje. Op een mooie, overzichtelijke manier tonen de verschillende museumglooiingen een verzameling van stenen die in de loop van de tijd gebruikt zijn om dijken te versterken. Samen vertellen ze het verhaal van de strijd tegen het water. Een kijkje is zeker de moeite waard!

De museumdijk in Westkapelle werd begin juni feestelijk geopend.

Een korte terugblik

Geertruidapolder / Scherpenissepolder

In de Geertruidapolder / Scherpenissepolder plaatsten we op sommige plekken basalt. Bijzonder, omdat dit met de hand gezet werd. Elk blok is namelijk verschillend in hoogte en vorm. Alles goed passend krijgen, is dus een hele puzzel.

Everingepolder / Van Hattumpolder

Natuurmonumenten is van plan om een vogeleiland aan te leggen in een nabijgelegen natuurgebied met stenen die vrijkwamen uit de dijkversterking in de Everingepolder / Van Hattumpolder. Zo creëren ze een nieuwe broedlocatie voor vogels.

Polder Schouwen

De Flaauwershaven kreeg dit jaar een flinke opknappbeurt in opdracht van het project Van Zierik tot Zee. Het projectbureau voerde deze klus uit, omdat we toch in de haven aan het werk waren.

Westkapelle

In april namen scholieren en studenten een kijkje op de dijk in Westkapelle. Zo maakten ze kennis met het werk van projectbureau Zeeweringen.

Willempolder / Abraham Wissepolder

Goed nieuws voor fietsers: we hebben in de Willempolder / Abraham Wissepolder een buitendijks fietspad aangelegd.

Oesterdam Noord

Een groot strand aan de noordkant van de Oesterdam is bewust laat aangepakt, zodat strandliefhebbers hier aan het begin van de zomer konden zitten. We hebben hier enkele trappen aangelegd. Daardoor kunnen zwemmers ook in de toekomst goed te water.

Philipsdam Noord

In dijktraject Philipsdam Noord strooiden we de steenbekleding af met lavasteen. Op deze poreuze steen hechten wieren en waterplanten zich goed. De natuur kan zich zo snel herstellen.

Waar vindt u ons?

Heeft u vragen, opmerkingen of klachten? U kunt ons bereiken via:

www.zeeweringen.nl
info@zeeweringen.nl
T (088) 24 61 370

Colofon

Dit is een uitgave van projectbureau Zeeweringen, een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat en waterschap Scheldestromen.

Realisatie

Projectbureau Zeeweringen

Uitvoering

men@work

Fotografie

Ente Breed
Rudy Visser
Jacques Doux
Archief projectbureau Zeeweringen

Redactieadres

Projectbureau Zeeweringen
Postbus 1000
4330 ZW Middelburg
T (088) 24 61 370
F (088) 24 61 994
E info@zeeweringen.nl

www.zeeweringen.nl

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Waterschap Scheldestromen

Projectbureau Zeeweringen dankt alle belanghebbenden en omwonenden voor hun begrip voor de overlast tijdens de werkzaamheden.